

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АТЕСТАЦІЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ ЗА УМОВАМИ ПРАЦІ»

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	263 Цивільна безпека
Тривалість викладання	Весняний семестр
Кількість кредитів	4 кредити ECTS (120 годин)
Заняття:	16 чверть
Лекції	2 години на тиждень
Практичні	1 година на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3110>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams, електронна пошта.

Інформація про викладачів:

	Іконніков Максим Юрійович (лекції) доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та цивільної безпеки
	Сторінка кафедри ОПЦБ: https://aop.nmu.org.ua/ua/ Персональна сторінка: https://aop.nmu.org.ua/ua/t/ikonnikovm/
	E-mail: ikonnikov.m.yu@nmu.one

1. Анотація до курсу

Курс «Атестація робочих місць за умовами праці» спрямований на формування у майбутніх фахівців з вищою освітою необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь щодо прийняття економічно обґрунтованих рішень, спрямованих на підвищення рівня захисту від надзвичайних ситуацій та захист працюючих від дії шкідливих та небезпечних чинників виробничого середовища.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування компетентностей щодо забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці шляхом опанування бакалаврами теоретичних знань та практичних навичок, які необхідні для прийняття економічно обґрунтованих рішень, спрямованих на підвищення рівня

захисту від надзвичайних ситуацій та захист працюючих від дії шкідливих та небезпечних чинників виробничого середовища.

Завдання курсу:

За результатами вивчення дисципліни студент повинен знати:

- вимоги щодо забезпечення виробництв засобами безпеки, впровадження систем та методів щодо захисту людини на підприємстві
- визначення виробничого середовища, його складові елементи;
- порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці;
- фізичні, хімічні, біологічні, психофізіологічні фактори трудового процесу;
- принципи класифікації за змістом, умовами, характером та режимом праці;
- основні параметри мікроклімату (температура, вологість, швидкість руху повітря, теплове випромінювання);
- класифікацію шкідливих речовин за ступенем токсичності;
- методи боротьби з пилом і заходи профілактики пилоутворення.
- вимоги до планування, освітлення, вентиляції, водопостачання та каналізації;
- порядок проведення вимірювань та оцінки факторів виробничого середовища.

3. Результати навчання:

Після вивчення дисципліни студент зможе:

- вміти оцінювати ризики виникнення небезпечних подій та вибирати засоби безпеки для їх мінімізації
- вміти розробляти заходи з безпеки праці та складати санітарно-гігієнічну документацію
- здійснювати контроль за дотримання технологічних параметрів при роботі устаткування та обладнання та правил безпеки при виконанні робіт
- здійснювати контроль за станом засобів колективного та індивідуального захисту, оцінювати їх ефективність та приймати рішення по їх заміні

Дисциплінарні результати навчання сформовано на основі ПРН освітньо-професійній програмі «Цивільна безпека» першого (освітньо-професійного) рівня вищої освіти (РН7).

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять
ЛЕКЦІЇ
1. Поняття «виробниче середовище», основні поняття
2. Законодавство в галузі атестації та паспортизації робочих місць
3. Фактори трудового процесу, показники важкості та напруженості трудового процесу
4. Класифікація видів трудової діяльності вона базується
5. Мікроклімат виробничих приміщень
6. Шкідливі речовини
7. Виробничий пил
8. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до підприємств, виробничих та допоміжних приміщень
9. Організація контролю умов праці

10. Карта умов праці
11. Ергономічна оцінка робочих місць
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
Дослідження важкості й напруженості праці
Дослідження параметрів виробничого мікроклімату
Методика гігієнічної оцінки виробничого шуму
Методи добору та аналізу проб повітря виробничих приміщень
Дослідження та оцінка виробничого освітлення
Дослідження і оцінка вмісту пилу і радіоактивних ізотопів в повітрі виробничого приміщення
Дослідження та оцінка стану електробезпеки на робочих місцях
Атестація робочих місць за умовами праці

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365, використання дистанційної платформи (<https://do.nmu.org.ua/>).

Використовуються лабораторна й інструментальна база кафедри охорони праці та цивільної безпеки, а також комп'ютерне та мультимедійне обладнання, дистанційна платформа Moodle.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі **поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання** під час виконання

комплексної контрольної роботи.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується "Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" (<https://cutt.ly/IBesJEc>).

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика. Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на корпоративну е-пошту НТУ «ДП» або в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку.

Ліквідація академічної заборгованості з навчальної дисципліни відбувається відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти»

https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Regulations_on_evaluation_of_educational_results.pdf

Повторне складання підсумкового контролю з дисципліни, коли студент отримав оцінку «незадовільно» (нижче 60-ти балів), допускається не більше двох разів. Спроби студента виправити оцінку й не допустити академічної заборгованості обмежуються терміном в один місяць після закінчення екзаменаційної сесії.

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять. З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2025-2026 навчальному році освітня діяльність здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «команди» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених

приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації Навчально-наукового інституту природокористування.

7.6. Визнання результатів неформальної освіти. Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, регулює «Положення про визнання в НТУ «Дніпровська політехніка» результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті» <http://surl.li/eoyod>.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Моніторинг умов праці [Електронний ресурс]: навч. посіб. / В.І. Голінько, С.І. Чеберячко, О.О. Яворська; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ «ДП», 2025. – 273 с.

2. Моніторинг виробничих процесів: Навчальний посібник / укл. Борук С.Д., Федоров В.М. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2022. – 127 с.

3. С.І. Чеберячко, О.О. Яворська Оцінка професійних ризиків Навчальний посібник. – Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2022, - 136 с.

4. Tsopa, V., Cheberiachko, S., Yavorska O., Deryugin O. V., Brezitska, M. S., & Bekhter O. (2024). Analysis of risk management terminology in employee health and safety management systems. *Labour Protection Problems in Ukraine*, 40(1-2), 10-21. <https://doi.org/10.36804/nndipbop.40-1-2.2024.10-21>

5. Яворська О.О., Чеберячко С.І., Сокурєнко С.А., Муха О.А., Яворський А.В., Згерський Р.А. Вплив психосоціальних чинників на розвиток стресу працівників // Науковий вісник ДонНТУ, №1(12), 2024, С. 148-161. <https://doi.org/10.31474/2415-7902-2024-1-12-148-161>

6. Атестація робочих місць за умовами праці»: Методичні вказівки до практичних робіт для студентів ступеня бакалавра спеціальностей 184 «Гірництво» та 263 «Цивільна безпека» » / Укладачі: М.Ю. Іконніков, М.О. Гончар – Д.: НТУ, «Дніпровська політехніка» 2022. – 197 с.

7. Курс дисципліни на платформі Moodle <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=3110>

Нормативне забезпечення

1. ДСанПіН «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу», затверджена наказом МОЗУ від 08.04.2014 р. № 248. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14>

2. Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці : затв. постановою Мінпраці України від 01.09.1992 № 41 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0041205-92#Text>.

3. НПАОП 0.00-6.23-92 «Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці», затверджений Постановою КМУ від 1 серпня 1992 р. № 442 (зі змінами відповідно до Постанови КМУ № 660 від 30.06.2023). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/442-92-%D0%BF>

4. НПАОП 0.00-7.15-18 «Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями», затверджені наказом Мінсоцполітики від 14.02.2018 № 207. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-18>

5. Показники та критерії умов праці, за якими надаватимуться щорічні додаткові відпустки працівникам, зайнятим на роботах, пов'язаних з негативним впливом на здоров'я шкідливих виробничих факторів. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0050-98>

6. Постанова КМУ від 17 листопада 1997 р. № 1290 «Про затвердження Списків виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятість працівників в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1290-97-%D0%BF>

Інформаційні ресурси

- 1 <http://www.dsp.gov.ua> - Офіційний сайт Держпраці України.
- 2 <http://www.dsns.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій.
- 3 <https://drs.gov.ua> - Офіційний сайт Державної регуляторної служби України.
- 4 <http://csm.kiev.ua/> Каталог нормативних документів України.